

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/8/2022
Identifikačné číslo spisu: 5113223997
Dátum vydania rozhodnutia: 29.06.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Nora Halmová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:5113223997.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ Z. C., bývajúcej v Ž., F. XXX/XX, 2/ Z. C., bývajúceho v Ž., F. XXX/XX, toho času vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Ilava, zastúpeného Hronček & Partners, s. r. o., so sídlom v Žiline, Kálov 1, IČO: 47 248 327, za účasti intervenienta na strane žalobcu 2/ ELOJ ÚNIA, občianske združenie, so sídlom v Žiline, Dolné Rudiny 1, proti žalovaným 1/ Slovenská republika - Okresné riaditeľstvo PZ Žilina, so sídlom v Žiline, Kuzmányho 26, 2/ Slovenská republika - Generálna prokuratúra SR, so sídlom v Bratislave, Štúrova 2, o zaplatenie nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 2C/209/2013, o dovolaní žalobcu 2/ proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 15. júla 2021 sp. zn. 10Co/74/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) v poradí druhým uznesením z 23. marca 2021 č. k. 2C/209/2013-424 odmietol neúplné podanie žalobcov 1/ a 2/ z 26. júla 2013 v nadväznosti na posledné doplnenie z 3. septembra 2020, ktoré by mohlo byť podľa obsahu žalobou o zaplatenie nemajetkovej ujmy. Okresný súd vychádzal z právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v predchádzajúcom zrušujúcom uznesení a žalobcov opätovne vyzval na odstránenie nedostatkov ich prvotného návrhu na začatie konania/žaloby a žalovaným 1/ a 2/ nepriznal nárok na náhradu trov konania. Po posúdení následnej reakcie žalobcu 2/ (žalobkyňa 1/ zostala nečinná) konštatoval, že nedošlo k doplneniu žaloby podľa pokynu súdu, keďže žalobca 2/ opätovne nezrejmlil opis rozhodujúcich skutočností do tej miery, aby bolo možné vec prejednať a rozhodnúť. V odôvodnení okresný súd konštatoval, že z podaní žalobcov 1/ a 2/ nebolo možné jednoznačne vyvodiť, o čom a na akom podklade mal rozhodnúť. Žalobcovia 1/ a 2/ neuviedli konkrétne obdobia, kedy malo dôjsť k nezákonnému postupu v trestnom konaní vedenom OR PZ Žilina pod ČVS: ORP-471/1-OVĸ-ZA-2011, v dozornom konaní OP Žilina 3Pv 935/11-7, v druhostupňovom dozornom konaní 3KPt 449/12-5 a v konaní o úpravu práv a povinností voči maloletej Z. C. pod sp. zn. 30P/196/2008. Žalobca 2/ nešpecifikoval, v čom mala spočívať nezákonnosť úradných rozhodnutí a prioritne len odkazoval na

listinné dôkazy, čo bolo v rozpore s § 132 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Okresný súd zdôraznil, že nebolo jeho povinnosťou dedukovať z predložených resp. označených dôkazov ako a kedy nárok žalobcu vznikol. Vzhľadom na to, že išlo o návrhové konanie, na žalobcoch 1/ a 2/ ležalo bremeno (konkrétneho skutkového) tvrdenia. Dodal, že s poukazom na neúplnosť žaloby ani nemohol z úradnej povinnosti skúmať, ktorý orgán je príslušný konať v mene štátu a súčasne žalobcami 1/ a 2/ označovaní žalovaní pre chýbajúce rozhodujúce individualizované skutočnosti ani nemohli zaujať stanovisko k veci. Okresný súd uviedol, že pre absenciu opísania rozhodujúcich skutočností nebolo možné v konaní pokračovať a preto podanie/a žalobcov 1/ a 2/ podľa § 129 ods. 3 CSP odmietol. O nároku na náhradu trov konania žalovaným 1/ a 2/ rozhodol s poukazom na § 256 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobkyne 1/ uznesením z 15. júla 2021 sp. zn. 10Co/74/2021 uznesenie okresného súdu vo vzťahu k žalobkyni 1/ potvrdil (výrok I.), uznesenie okresného súdu vo vzťahu k žalobcovi 2/ zostalo nedotknuté (výrok II.) a stranám nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania (výrok III.). V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca 2/ odvolanie nepodal. Z vymedzenia osoby/subjektu podávajúceho odvolanie a z obsahu odvolania a jednotlivých odvolacích námietok vyplývalo, že odvolanie podala výlučne žalobkyňa 1/. Žalobca 2/ len podpísal podanie a k podpisu pripojil označenie žalobca 2/, čo však nespôsobilo, že by odvolanie podal i žalobca 2/. Vo vzťahu k žalobcovi 2/ zostalo v zmysle § 367 ods. 2 CSP uznesenie okresného súdu nedotknuté.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca 2/ (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ a § 420 písm. f/ CSP (posúdil dovolací súd z obsahu podľa § 124 ods. 1 CSP). Dovolanie opieral o porušenie základného princípu súdneho konania, ktorým je právo na spravodlivý proces. Domáhal sa priznania nemajetkovej ujmy, ktorá mu bola spôsobená nesprávnym úradným postupom a vydaním nezákonných rozhodnutí. Žalobca 2/ v čase nachádzajúcim sa vo väzbe písomne splnomocnil svoju matku, ktorá v následnom konaní vystupovala ako žalobkyňa 1/, aby jej boli doručované písomnosti a aby konala v mene žalobcu 2/. Napriek uvedenej skutočnosti však v predmetnom konaní neboli písomnosti doručované ani žalobcovi 2/ a ani jeho splnomocnenej zástupkyňi. Takýmto konaním zo strany OČTK a ostatných subjektov možno konštatovať nesprávny úradný postup a porušenie práva na spravodlivý proces. Uvedené skutočnosti však súd prvého stupňa ani odvolací súd vo svojich rozhodnutiach nekonštatovali, resp. konštatovať nechceli a o ani napriek tej skutočnosti, že sa na viacerých miestach vysporiadali so žalobkyňou 1/, o ktorej tvrdili, že táto nebola oprávnenou osobou na doručovanie písomností, nakoľko nie je advokátkou. Zároveň opomenuli vyriešiť tú skutkovú situáciu, že predmetné rozhodnutia neboli doručované ani žalobkyni 1/ ani žalobcovi 2/, teda k porušeniu práva na spravodlivý proces dochádzalo. Žalobca 2/ poukázal na celé konania, v ktorom sústavne dochádzalo k nesprávnemu úradnému postupu a v pretrvávajúcom porušení práva na spravodlivý proces a práva na obhajobu, nakoľko žalobca 2/ nebol schopný využiť tzv. materiálne právo na obhajobu, teda sa obhajovať v predmetnom konaní sám. Na porušenie práva na spravodlivý proces poukázal na uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/106/2018. V oboch prípadoch rozhodoval na krajskom súde totožný senát, t.j. členovia senátu boli s meritom veci dôkladne oboznámení. Napriek tomu v priebehu konania dospeli k dvom diametrálne odlišným rozhodnutiam, kedy najprv pôvodné rozhodnutie okresného súdu zrušili a vec mu vrátili na ďalšie konanie a následne rozhodnutie okresného súdu potvrdili bez toho, aby boli odstránené vady a nedostatky, ktoré krajský súd okresnému súdu vytýkal. Rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo odvolacím súdom potvrdené, a to aj napriek tomu, že nedostatky, ktoré v predchádzajúcom rozhodnutí odvolací súd konštatoval, a ktorých existencia spôsobovala porušenie práva na spravodlivý proces, neboli odstránené. Napriek tomu uvedené rozhodnutie odvolací súd potvrdil. Dovolateľ mal za to, že uznesením Krajského súdu v Žiline ako súdom odvolacím došlo k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci, v dôsledku čoho bolo rozhodnutie nesprávne. Odvolací súd nesprávne posúdil otázku týkajúcu sa nesprávneho úradného postupu orgánov verejnej moci a vydávania nezákonných rozhodnutí, keďže nebral do úvahy objektívne skutočnosti uvedené žalobcom a nevysporiadal sa s argumentami žalobcu 2/.

4. Žalovaný 1/ vo vyjadrení k dovolaniu poukázal na neprípustnosť dovolania z dôvodu nesplnenia

podmienok § 419 a § 424 CSP. Žalobca 2/ nie je oprávnenou osobou na podanie dovolania z dôvodu, že nepodal odvolanie proti prvostupňovému uzneseniu a preto prvostupňové rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 28. apríla 2021. Odvolací súd síce rozhodol uznesením sp. zn. 10Co/74/2021, avšak o odvolaní žalobkyne 1/, ktorá by mohla byť oprávnenou osobou, keby podala dovolanie. Dovolanie žalobcu 2/ nespĺňa podmienky prípustnosti podľa § 419 a § 424 CSP a navrhol, aby dovolací súd odmietol dovolanie podľa § 447 písm. b/ CSP.

5. Žalovaný 2/ vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie odmietnuť podľa § 447 písm. c/ CSP nakoľko smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. Napadnuté dovolanie sa dovolateľa netýka, nakoľko odvolací súd nerozhodoval o jeho nároku.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) dospel k záveru, že dovolanie nie je procesne prípustné a treba ho odmietnuť. Na stručné odôvodnenie v zmysle § 451 ods. 3 veta prvá CSP dovolací súd uvádza nasledovné:

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (napr. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 4/2011).

8. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

9. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

10. Podľa § 424 CSP dovolanie môže podať strana v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

11. Žalobca 2/ vyvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ a § 420 písm. f/ CSP (posúdil dovolací súd z obsahu podľa § 124 ods. 1 CSP).

12. V preskúmvanej veci dovolací súd skúmal prípustnosť dovolania podaného žalobcom 2/ z hľadiska subjektívnej prípustnosti, najmä s prihliadnutím na podmienku vzniku ujmy strane, ktorá chce dovolanie podať. Subjektívna prípustnosť dovolania reflektuje stav procesnej ujmy v osobe určitého účastníka konania, ktorý sa prejavuje v porovnaní najpriaznivejšieho výsledku, ktorý odvolací súd účastníka mohol založiť svojím rozhodnutím a výsledku, ktorý svojím rozhodnutím skutočne založil. Z povahy dovolania ako opravného prostriedku plynie, že oprávnenie ho podať (tzv. subjektívnu prípustnosť) má účastník, v neprospech ktorého toto porovnanie vyznieva a ak je spôsobená ujma na základe dovolania odstrániteľná tým, že dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (R 40/1993, R 50/1999).

12.1. Z obsahu napadnutého uznesenia krajský súd upresnil, že žalobca 2/ nie je stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, resp. osoba, ktorá by bola oprávnená dovolanie podať. K preukázaniu tejto skutočnosti je výrok rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý uznesenie okresného súdu vo vzťahu k žalobcovi 2/ ponechal nedotknutý.

13. Podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

13.1. Podľa § 421 ods. 2 CSP dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

14. Obiter dictum, dovolací súd uvádza, že podľa § 357 písm. b/ CSP je odvolanie prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o odmietnutí podania vo veci samej, čo v prípade napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu znamená, že dovolací prieskum je vylúčený úpravou § 421 ods. 2 CSP, podľa ktorého dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/. Preto v tejto časti dovolania boli splnené podmienky pre odmietnutie dovolania ako neprípustného aj podľa § 447 písm. c/ CSP.

15. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd nemal inú možnosť, než konštatovať, že žalobca 2/ nie je sporovou stranou, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané, pretože odvolací súd v súvislosti s potvrdením rozhodnutia súdu prvej inštancie, o odmietnutí neúplného podania, vôbec nerozhodoval o jeho právach a povinnostiach. Napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu sa dovolateľa teda nijako netýkalo. Táto okolnosť znemožňuje považovať dovolateľa za osobu oprávnenú na podanie dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku, a preto v danom prípade a priori dovolanie dovolateľa ako podané neoprávneným subjektom dovolací súd podľa § 447 písm. b/ CSP odmietol.

16. Žalovaní 1/ a 2/ boli v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešní (§ 255 ods. 1 CSP), trovy dovolacieho konania im však najvyšší súd nepriznal, nakoľko im žiadne preukázateľné nevznikli (viď R 72/2018).

17. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.